

D 12

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan beträffande auktoriserade revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Ärendet rör A-sons revision av ett kommunalt bostadsbolag för räkenskapsåren 2009 och 2010. Bolaget ägs helt och hållet av den aktuella kommunen.

I anmälan uppges att A-son avgav tre revisionsberättelser för räkenskapsåret 2010. I den andra och den tredje angavs att de ersatte den senast avgivna revisionsberättelsen. Enligt anmälaren var det vid bolagsstämman den 3 maj 2011 endast en lekmannarevisor som uppgav sig ha kännedom om den tredje revisionsberättelsen. Stämman beslutade sig för att bortse från denna och fastställde årsredovisningen tillsammans med revisionsberättelse nummer två. Det var också den revisionsberättelsen som skickades in till Bolagsverket.

Förutom frågan om avgivande av revisionsberättelse för räkenskapsåret 2010 behandlar detta beslut A-sons utformning av revisorspåteckningarna på årsredovisningarna för räkenskapsåren 2009 och 2010.

RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation för räkenskapsåret 2010.

2 A-sons yttranden

2.1 Avgivandet av revisionsberättelse för räkenskapsåret 2010

A-son har anfört följande.

Han var vald revisor i bolaget från ordinarie bolagsstämman den 8 april 2009 fram till ordinarie bolagsstämman den 3 maj 2011. Han avgav revisionsberättelser för räkenskapsåren 2009 och 2010.

För räkenskapsåret 2010 avgav han en första revisionsberättelse den 8 mars 2011. I den uppgav han att bolagets fastighetsbestånd var för högt värderat och att han därför avstyrkte fastställande av balansräkningen och resultaträkningen.

Den 11 april 2011, en vecka innan ordinarie stämman skulle ha hållits, kontaktades han av bolagets verkställande direktör som förklarade att bolaget avsåg att göra om bokslutet och att stämman därför skulle senareläggas till den 3 maj 2011.

En ny årsredovisning upprättades. Den skilde sig från den första på så sätt att upplupna intäkter ökades med 2,8 mnkr på grund av att bolaget hade fakturerat kommunen detta belopp avseende ombyggnation av en förskolelokal efter räkenskapsårets utgång.

A-son reviderade den nya årsredovisningen och avgav en ny revisionsberättelse den 26 april 2011.

Den 29 april 2011 fick han information från en lekmannarevisor i bolaget om att det var osäkert om kommunen avsåg att betala fakturerat belopp om 2,8 mnkr till bolaget. Han kontaktade då bolagets verkställande direktör som uppgav att det, såvitt han visste, inte förelåg något kommunalt beslut om att kommunen skulle betala detta belopp till bolaget.

Den 2 maj 2011 talade A-son med en av bolagets styrelseledamöter som också var ordförande i kommunfullmäktige. Denne uppgav att bolagets styrelse hade fakturerat kommunen beloppet

utan att något politiskt beslut hade tagits. Han förklarade då för styrelseledamoten att han övervägde att avge ytterligare en revisionsberättelse om bolaget inte kunde visa att kommunen stod bakom bolagets ändrade årsredovisning eller att kommunen avsåg att betala beloppet om 2,8 mnkr till bolaget. Han kontaktade samma dag även den verkställande direktören och lämnade samma besked. Senare samma dag avgav han en tredje revisionsberättelse. Han kontaktade bolagets ekonomiansvariga och informerade henne om detta och bad henne även att ändra datum i revisorspåteckningen på den årsredovisning som fanns hos bolagets verkställande direktör.

På morgonen samma dag som stämman skulle hållas skickade han den nya revisionsberättelsen med e-post till den verkställande direktören och den ekonomiansvariga. Han skickade även den nya revisionsberättelsen till lekmannarevisorerna och deras sakkunniga biträde för kännedom. Att så skedde framgår av två e-postutskrifter i dokumentationen. Han fick inte tag i den verkställande direktören. Däremot talade han med bolagets ekonomiansvariga som lovade att framföra till den verkställande direktören att en tredje revisionsberättelse hade avgetts. Han förvissade sig om att den ekonomiansvariga skulle se till att den verkställande direktören tog med en kopia av den nya revisionsberättelsen till stämman.

Han erbjöd sig också att vara tillgänglig per telefon under stämman om så önskades. Då han en timme innan stämman skulle hållas fortfarande inte hade hört något från bolaget deltog han vid ett möte med mobiltelefonen avstängd. Han var dock inte oanträffbar utan kunde nås via revisionsbyråns växel. Han gjorde inte några ytterligare försök att få direktkontakt med den verkställande direktören eller någon av styrelsens ledamöter. Den ekonomiansvariga brukade inte närvara på bolagsstämmorna. Hon närvarade inte heller på den nu aktuella stämman.

2.2 Utformningen av revisorspåteckningar på årsredovisningarna

I samtliga revisionsberättelser som A-son avgav för räkenskapsåren 2009 och 2010 avstyrkte han fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Av revisorspåteckningarna på årsredovisningarna framgår dock endast att revisionsberättelserna avviker från standardutformningen.

A-son har förklarat att det var av förbiseende som han inte lät det framgå av revisorspåteckningarna att han inte tillstyrkte fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar.

3 RN:s bedömning

3.1 Avgivandet av revisionsberättelse för räkenskapsåret 2010

Enligt 9 kap. 28 § första stycket aktiebolagslagen (2005:551) ska revisionsberättelsen lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före årsstämman. Revisionsberättelsen kan dock lämnas senare utan att detta utgör hinder för att hålla stämma om aktieägarna samtycker till det.

RN ifrågasätter inte att omständigheterna var sådana att A-son hade skäl att avge nya revisionsberättelser för räkenskapsåret 2010. För det fall en revisor i ett så sent skede som det här var fråga om beslutar sig för att avge en korrigerad revisionsberättelse måste det dock ställas höga krav på att han förvissas sig om att berättelsen blir tillgänglig för bolagets ägare. A-son har uppgett att han, samma dag som årsstämman skulle hållas, per e-post skickade den ändrade revisionsberättelsen till bolagets verkställande direktör, ekonomiansvariga och lekmannarevisorer samt att han var tillgänglig per telefon. Han har vidare uppgett att han talade med den ekonomiansvariga men inte lyckades få kontakt med den verkställande direktören.

Enligt RN:s uppfattning har han därmed inte gjort tillräckligt för att försäkra sig om att den tredje revisionsberättelsen blev tillgänglig för årsstämman och att det för ägaren (kommunen) stod klart att den andra revisionsberättelsen inte längre gällde. Han har inte heller, såvitt framgån, efter upprättandet av den tredje revisionsberättelsen kontaktat någon av styrelseledamöterna eller någon företrädare för ägaren. Genom att inte vidta tillräckliga åtgärder i detta avseende har A-son åsidosatt god revisionsssed.

3.2 Utformningen av revisorspåteckningar på årsredovisningarna

Enligt 9 kap. 32 § andra stycket aktiebolagslagen ska en revisor, som anser att balansräkningen eller resultaträkningen inte bör fastställas, anteckna detta på årsredovisningen. I sina revisionsberättelser för räkenskapsåren 2009 och 2010 avstyrkte A-son fastställande av balansräkningen och resultaträkningen. Hans revisorspåteckningar på årsredovisningarna saknar emellertid uppgift om detta förhållande utan anger endast att revisionsberättelsen avviker från standardutformningen. Genom att inte i revisorspåteckningarna upplysa om att han inte tillstyrkte balans- och resultaträkningarna har han åsidosatt god revisionsssed.¹

4 Val av disciplinär åtgärd

A-son har i ovan behandlade avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN bedömer att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, f.d. hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Maria Danckler, avdelningschefen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Björn Sundqvist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit tf. myndighetschefen Adam Diamant, avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson, revisionsdirektören Gunnar Abrahamsson samt avdelningsdirektören Philip Lagerling som föredragit ärendet.

¹ Se RN:s beslut den 10 juni 2010 i ärende dnr 2009-47.